

Шовкова пані

КУПИТИ

Ім'я Наталени Королевої оповито легендами й загадками. Письменниця не залишила нам жодних документів — лише неймовірну автобіографію та художні твори, які називала «життєписом». До таких належить і «Без коріння» — повість із життя вихованок Київського інституту шляхетних дівчат. Головна героїня, чужинка, уважно придивляється до всього довкола неї і вловлює те, що ховається від інших. У цьому екзотичному коктейлі є і роман виховання, і тонкий психологізм, і київські реалії початку ХХ століття, і ностальгія за юністю. Спробуйте скуштувати і визначити, скільки серед його інгредієнтів правди й легенди, — ось вам загадка, яку залишила Королева.

Книга «Шовкова пані» — це збірка припорошеної містикою автобіографічної короткої прози Наталени Королевої. Твори класичної української літератури занурюють читача у світ, де реальність переплітається з уявним, а життя і смерть стають нероздільними супутниками. Письменниця майстерно вводить елементи тонкого психологізму та європейської художньої традиції до своїх напрацювань, чим створює унікальний простір, де панують загадковість і таємничість.

У книзі «Шовкова пані» Наталена Королева веде читача похмурими коридорами, в них чується шелест шовкових суконь і зустрічаються тіні минулого. Головна героїня, неначе слідчий в пошуках відповідей, блукає між примарними спогадами та реальністю. Її спостережливість та вразливість до навколишнього світу дозволяють спіймати тонкі межі між буттям і небуттям, що відбиваються у її спілкуванні із загадовими персоналіями.

Передмова

ULTIMO VERITAS ОСТАННЬОМУ — ПРАВДА

Це гасло давнього роду Наталени Королевої спонукало письменницю шукати свою правду в історії, літературі, людських взаєминах. Перша частина її життя складалася, немов пригодницький роман, вповні осмислити який довелося вже на схилі віку. Якщо початком цього роману можна вважати повість «Без коріння», то своєрідним підсумком — повість «Шляхами і стежками життя», що побачила світ більш ніж через пів століття після написання.

Наталена Королева могла б стати окрасою французької літератури, а може, навпаки, загубитися в ній серед яскравіших імен, але завдяки Василю Королеву-Старому, своєму «дружині» (так вона його називала) і вчителю, стала окрасою літератури української. Хай скільки минає часу, відколи вона взялася за перо, — і ось уже сторіччя ми відкриваємо її заново як екзотичну появу нашого літературного світу. Бо ж відомо з Євангелія, що перші можуть стати останніми, а останні — першими.

За родинними переказами, Наталена була останньою Ярославною, далекою ріднею Понтія Пілата і св. Домініка та олизькою приятелькою дитинства останнього іспанського короля Альфонса XIII. Вона пробувала себе в оперному співі й малярстві, пірнала в минуле, розкопуючи єгипетські саркофаги, руїни Помпеї, Десятинної церкви в Києві й давні фоліанти у Ватиканській бібліотеці. Її творча зірка зійшла в унікальну добу міжвоєнного двадцятиліття, коли Європа, затиснута між двома тоталітарними режимами, шукала

філософський камінь задля свого порятунку — аналогів такого духовного сплеску мало в історії.

Наталена Королева залишила нам автобіографію, окремі біографічні відомості є також у передмовах до її книжок, у листах, спогадах, дослідженнях про письменницю. Життєпис її відчитуємо і крізь призму автобіографічних повістей та оповідань. Віражі її життя такі круті й несподівані, що дехто висловлює сумніви у їх правди-вості. Королева з гіркотою писала до Івана Огієнка: «До речі, з "Шляхами і стежками життя" вийшла прикра і одночасно... комічна історія. Після двох років мовчанки пані Дарія Сіак, яка раніш мені писала в листах, що "любить мене, як рідну маму", озвалась на Різдво зі "святочним" листом, у якому пише, що тому, що написано у "Шляхами і стежками життя" не вірить, бо там нібито "більш як половина фантазії". Звідки це може знати, коли ніколи мене не бачила, не знала й, само собою, нічого про мене не чула від людей мені близьких?».

У передмові до першого видання повісті «Без коріння» (Львів, 1936) редакція журналу «Дзвони», випереджаючи читацькі питання, чи форма повісті правдиво передає минуле, подібно до споминів, метафорично порівнювала ці жанри як портрет і світлину. Бо й справді, світлина з усіма подробицями точніше відбиває дійсність, натомість мистецький портрет схоплює суть і підкреслює характерні риси. Тож «воліємо портрет» — висувала редакція. «Всяка автобіографія, в своєму імені писана, мусить бути пронизана духом приватності, одиничності, що не повторюється. А "Нель" переходить це обмеження і стає літературним типом — на рівні з іншими літературними типами (героя-ми), що репрезентують нам свій рід психіки і життя», — так означив хиткі межі біографізму о. Гавриїл Костельник.

Сумніви в правдивості життєпису письменниці лунають і сьогодні. Свого часу Роман Федорів трактував окремі біографічні факти як елементи містифікації і плід «буйної фантазії талановитого майстра слова». Однак висока культура письма, вишуканий стиль,

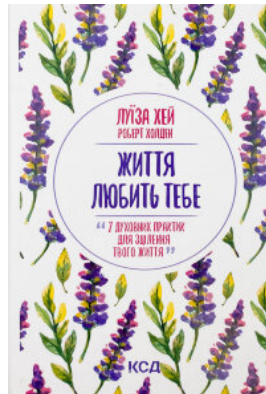
деталі, які можна знати лише через особистий досвід чи глибоке вивчення джерел, недоступних в Україні, свідчать про аристократичний рід, всебічну ґрунтовну освіту і, зрештою, фінансові можливості батька, а кастилійська гордість, південний темперамент і зовнішність — про іспанське коріння. Королева навіть жартувала, що вишиванка дуже контрастує з її засмаглим обличчям.

Досі не з'ясовано долю архіву письменниці в Мельнику, чекають науковців і далші розшуки в іспанських, польських, українських, французьких архівах, щоб кинути світло на генеалогію і творчу долю авторки. Для самої ж Королевої питання роду і його традицій було чільним у творчості.

Рекомендована література

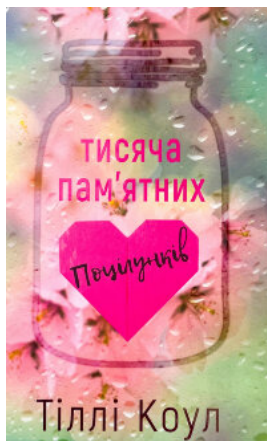
Без Меріт

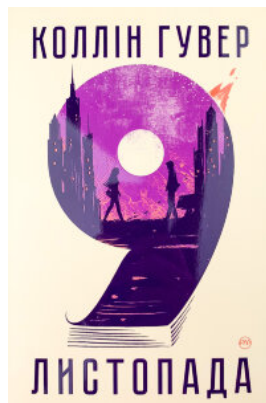
Життя любить тебе. 7
духовних практик для
зцілення

Тіло веде лік. Як
лишити психотравми в
минулому

Тисяча пам'ятних
поцілунків

9 листопада

Це почалося не з тебе.
Як успадкована
родинна травма
формує нас і як
розірвати це коло

Перейти до категорії
Проза

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ